

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 76772

(13) C2

(51) МПК (2006)
A01G 1/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(54) СПОСІБ САДІННЯ І ВИРОЩУВАННЯ ІНТЕНСИВНОГО ПЛОДОВОГО САДУ "КУЩОВА ВАЗА"

1

2

(21) 2004032350

(22) 30.03.2004

(24) 15.09.2006

(46) 05.09.2006, Бюл. № 9, 2006 р.

(72) Чиж Олександр Дмитрович, Фільов Вячеслав Васильович, Чухіль Сергій Миколайович

(73) ІНСТИТУТ САДІВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК, СУМСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ САДІВНИЦТВА ІНСТИТУТУ САДІВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК, Чиж Олександр Дмитрович, Фільов Вячеслав Васильович, Чухіль Сергій Миколайович

(56) SU 101107815.04.93.

SU 1243652, 15.07.86.

UA A 54047, 17.02.03.

(57) 1. Спосіб садіння і вирощування інтенсивного плодового саду "кущова ваза" переважно на слабкорослих вегетативно розмножуваних підщепах, що включає стрічкове садіння дерев, формування

блоків з трьох рослин, розміщених в кутах рівностороннього трикутника, вершину якого в основі кожного наступного блока зміщують на 180°, скріплення дерев в межах блока, який **відрізняється** тим, що дерева висаджують вертикально або з невеликим до 10° від вертикалі радіальним відхиленням від центра блока в сторони широкіх міжрядь, скріплення конструкції в межах блока здійснюють за рахунок створення містків між деревами шляхом переплетення окремих пагонів суміжних дерев блока на висоті 60-70см від поверхні ґрунту та на 50-60см вище від попереднього, а крону блока формують за типом вазоподібної крони.

2. Спосіб за п.1, який **відрізняється** тим, що при садінні використовують садивний матеріал, вирощений будь-яким способом, включаючи і нещеплені слабкорослі підщепи з наступним щепленням (окуліруванням) їх в саду.

Винахід стосується сільського господарства, а саме садівництва, і може бути використаний для створення насаджень інтенсивного типу на слабкорослих підщепах з щільним розміщенням дерев.

Відомий спосіб вирощування інтенсивного плодового саду [1], за яким дерева садять здвоєними рядами і створюють блоки з трьох або чотирьох розміщених поруч дерев суміжних рядів, нахиляючи дерева до центру блока і скріплюючи їх в місці перетину штаблів біля основи нижніх скелетних гілок.

Недоліком даного способу є загушення крони блока вже від самого початку її створення (перехрещення штаблів біля основи нижніх скелетних гілок), невисока щільність насаджень, ускладнений обробіток ґрунту в пристовбурних смугах та блоках.

Найбільш близьким по суті до заявлюваного способу є спосіб садіння і вирощування плодівих дерев "штаблева піраміда" [2], за яким дерева садять стрічками з двох рядів, при садінні використовують саджанці, коренева система яких розміщена в контейнерах з матеріалів з подовженим періодом розпаду для більшого заглиблення коре-

невої системи в ґрунт, а формування блока в стрічці відбувається за рахунок нахилу трьох дерев до центру блока, скріплення їх штаблів в місці перехрещування на висоті 35±5см від поверхні ґрунту з наступним створенням біологічного кріплення на 30-35см вище місця зрощування штаблів.

Недоліком даного способу є використання для садіння лише саджанців в контейнерах з матеріалів з подовженим періодом розпаду, що не виправдано як з біологічної, так і економічної точок зору. Так, коренева система рослин для свого функціонування потребує відповідного поживного режиму, зволоження і достатньої аерації. Ці фактори природно легше забезпечуються у верхніх шарах ґрунту, де й розміщується основна маса коренів вегетативно розмножуваних підщеп. Окрім того, вартість садивного матеріалу в контейнерах значно вища, що при високій щільності насаджень (4-6 тис. рослин на га) значно підвищить вартість закладання саду. Недоліком даного способу є й невіддале розміщення в просторі крон дерев в межах блока, викликане зведенням до купи (перехрещування) їх штаблів, що зменшує продуктивний об'єм крон і ускладнює догляд за ґрунтом в межах

(13) C2

(11) 76772

(19) UA

блока.

В основу винаходу поставлено завдання удосконалення способу створення високопродуктивних насаджень плодових культур на слабкорослих підщепах без застосування штучних опор при використанні будь-якого стандартного садивного матеріалу шляхом посилення опірності (якірності) кореневих систем дерев за рахунок "гніздового" (блочного) розміщення дерев в стрічці, скріплення їх між собою та формування вазоподібної конструкції (крони) блока забезпечити стійкість дерев на слабкорослих підщепах проти відхилення, полягання і поломів, сприятливий режим освітлення і аерації крон при високій щільності насаджень, підвищення урожайності і якості плодів.

Поставлене завдання вирішується тим, що слабкорослі дерева з недостатньою якірністю кореневих систем висаджують так, щоб створити додаткові точки опори, - гніздовим способом по три рослини в блоці, які з'єднуються між собою містками шляхом переплетення окремих пагонів суміжних дерев блока і формуються як одне ціле по типу вазоподібної крони (кущова ваза). При цьому центр тяжіння створеної крони співпадає з центром блока і підтримується проти відхилення кожним деревом. Крім того, посилюється якірність кореневої системи в межах блока за рахунок збільшення маси і об'єму, переплетення і часткового зрошення коренів, освоєння більшого об'єму ґрунту. При цьому одним з прийомів збільшення якірності дерев на слабкорослих підщепах може бути безпересадочний спосіб їх вирощування, тобто закладання саду підщепами з заокульованим вічком культурного сорту або нещепленими підщепами з подальшим щепленням (окуліровкою) їх в саду, коли коренева система (особливо її скелетна частина) не буде травмуватись при пересадці.

Заявлюваний спосіб здійснюється таким чином. Саджанці висаджують стрічковим способом, формуючи блоки з трьох дерев, розміщених в кутах рівностороннього трикутника, які знаходяться в різних рядках стрічки, тобто, в одному рядку розміщується два саджанці, в іншому - один. Щоб за-

безпечити розміщення однакової кількості рослин в обох рядках стрічки основу кожного наступного блока зміщують на 180° навколо осі (Фіг.1). Оскільки дерева в блоці висаджують досить щільно, щоб уникнути надмірного загущення, в залежності від сили росту сортопідщепних комбінувань блоки при садінні відокремлюють один від іншого в стрічці проміжками. Для яблуні на слабкорослих підщепах типу М9, 62-396 відстань між стрічками становить 4,0-4,5м, між саджанцями в групі 0,8м, між деревами груп 1,20-1,60м. В залежності від сили росту сортопідщепних комбінувань ці показники можуть змінюватись.

Садіння проводять саджанцями, вирощеними будь-яким способом, включаючи підщепи з заокульованим вічком культурного сорту або нещеплені підщепи з подальшим щепленням (окуліровкою) їх в саду.

Для кращого освітлення центру майбутньої крони дерева висаджують вертикально або з невеликим до 10° від вертикалі радіальним відхиленням від центру блока в сторони широкіх міжрядь.

Містки для скріплення конструкції в межах блока створюють переплітаючи окремі пагони суміжних дерев блока на висоті 60-70см від поверхні ґрунту протягом 2-3 вегетацій. Під час 4-5 вегетацій створюють додаткову біологічну зв'язку на висоті 50-60см вище першого кріплення.

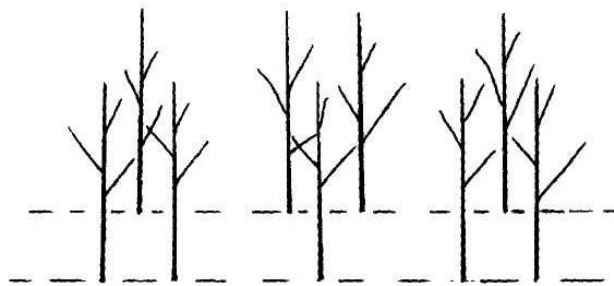
Крону блока формують за типом вазоподібної крони, внаслідок чого утворюється двоплощинна добре освітлювана крона стрічки (Фіг.2).

Застосування запропонованого способу дозволить використовувати в насадженнях слабкорослі, але недостатньо стійкі в ґрунті, підщепи для основних плодових порід без встановлення високвитратних спеціальних опорних систем.

Опис ілюстрацій

На Фіг.1 показано спосіб розміщення дерев при садінні.

На Фіг.2 показано формування крони на 2-3 рік після садіння.

Фіг.1

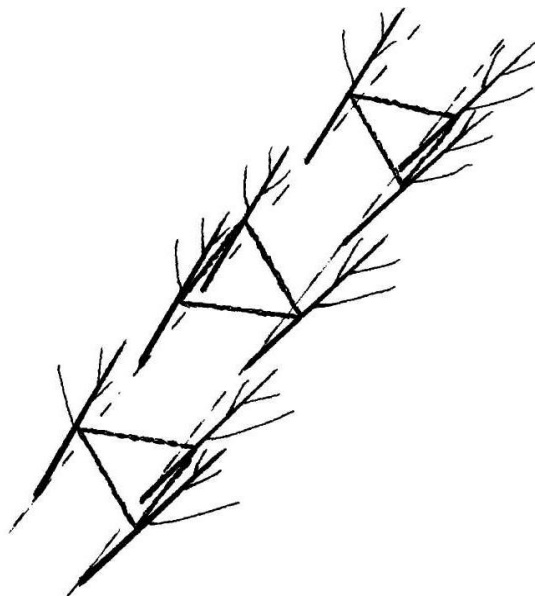

Fig.2